Vad orsakar tystnadskulturen om överbefolkning?

Dag Lindgren, pensionerad professor i skogsgenetik

Varför denna sammanställning?

Det råder en tystnadskultur om ordet och begreppet överbefolkning som sammanfattas i "Mörkningen av största framtidshotet: överbefolkning!", se också referenslistan nedan. Denna sammanställning har gjorts för att det är av central betydelse för mänsklighetens framtid att överbefolkningen upphör. Överbefolkning sammanfattar i ett ord att det finns för många människor som utöver för stort tryck ("konsumerar" för mycket) och därför kan ses som det viktigaste ordet för att beskriva nuläge och framtid. Kanske just därför det är tabu!

Jag har upprättat en lista över möjliga orsaker till att ordet och begreppet överbefolkning är tabu för de viktigaste organen medan andra undviker det. Orsakerna måste diskuteras och denna artikel skall ses som ett inlägg som stimulerar och inspirerar i den diskussionen. Oftast men inte alltid diskuterar jag orsaken. Diskussionens spretiga natur gör det opraktiskt att i artikelform ägna mer ansträngning åt bättre strukturering och genomgång av orsakerna eller motivera de begränsningar för artikelns diskussion jag tillämpat.

Jag utgår från några förhållanden ("axiom") för att begränsa diskussionen: För många människor med för hög påverkan utövar idag ett för stort tryck på jordens resurser som bäst beskrivs med ett ord: "överbefolkning"; Trycket minskar om det blir färre människor var de än är bosatta men överbefolkningen upphör inte för att befolkningen minskar, det är först när en uthållig befolkningsstorlek uppnås som överbefolkning upphör; Färre barn medför att samhället får mer resurser. Antar migrationen är balanserad så den inte påverkar.

Möjliga skäl listas. De kommenteras ibland med *”-” och kursiv*.

#1 **Viktigast är våra gener**! Sedan det av genetisk kod styrda livet uppstod för fyra miljarder år sedan har de gener som var bäst på att förmera sig i den miljö de upplevt förts vidare. Dina anfäder hade gener som gynnade de genernas spridning! De ger nu upphov till en instinktiv motvilja att begränsa genernas spridning genom att minska antalet som bär dem i framtiden. Den djupast rotade mest basala instinkten av alla! Men instinktens delvis förunderliga långtifrån uppenbara irrvägar är de nuvarande bärarna knappast medvetna om! Och värst är att generna inte vet att de i dagens snabbt förändrade samhälle kan föra oss till vår snara undergång – *Att generna gynnas kan vara genom att förmodade släktingar gynnas på bekostnad av dina egna möjligheter att få avkomma, men andra komplicerade och svårförstådda mekanismer spelar stor roll.*

#2 ”**Överbefolkning” andas ett partiskt ställningstagande av dystopi-aktivister.** Så det är nog inte så allvarligt…

#3 **Överbefolkning beskriver ett tillstånd** men kan inte ges en exakt kvantitativ definition, det beror på omständigheterna och delvis subjektiv viktning av olika komponenter.

#4 **Det blir många ”educated guesses”, ”bästa gissningar” om överbefolkningens framtida utveckling.** – *Detta gäller alla de viktigaste långsiktiga framtidsbedömningarna beträffande konsekvenser för människosläktet. Misstänksamheten är av instinktiva skäl större just för överbefolkning!*

#5 **Antalet människor ändras långsamt via lågt födande. Vi behöver snabba förändringar och därför kan man bortse från överbefolkningsproblemet** och fokusera på andra ändringar, som reducerad konsumtion! – *”Både och”* ger mer än *”antingen eller”. Effekten blir större längre fram i tiden om också befolkningsstorleken beaktas! ”Andra åtgärder”, som reducerad konsumtion, minskar också överbefolkningen. Det råder inte ett motsatsförhållande mot färre människor som reducerar överbefolkningen!*

#6 **De som värnar naturen vill inte associeras med överbefolkning** eftersom det skulle minska allmänhetens stöd. *-Den biologiska mångfalden, andra arter och ekosystem gynnas av färre människor, men publikt och politiskt stöd är viktigare än att erkänna det. De som verkligen värnar om naturen borde verka för färre människor!!*

#7 **Associationer till delar av nazismens folkförbättringsmetoder** som folkmord, abort, tvångssterilisering, massavrättningar.

#8 **I globala och nationella diskussioner påminns om historiska exempel** som haft inslag som ogillas. – *Länder som Kina och Indien (kvantitativt viktigaste) har nu fått färre innevånare med bättre levnadsstandard på grund av åtgärder mot födande som ”ettbarnspolitik” än om inte dessa politiker implementerats. Politiken har varit ganska väl förankrad hos folket även om dåliga inslag förekommit. När politiken genomfördes fanns närliggande svältkatastrofer i folkminnet som gav acceptans. Det fanns många undantag till ettbarnspolitiken.*

#9 ”**Positiva tankar och framtidstro känns bättre** och ger mer positiv feed-back än dystopier.” – *Det blir ännu bättre med en mindre befolkning. Men det är riktigt att det har nackdelar för folkets liv idag att kraftigt och ensidigt predika om det negativa. Därför bör det vara skillnad mellan den kraft samhället och dess viktiga politiker tillsammans med forskare och engagerade ägnar åt framtidsproblemen och den uppmärksamhet det ges i relationerna med huvuddelen av folket. Det föreligger nog en sådan uppdelning i verkligheten, men resultatet blir att samhället gör för lite och för sent. Detta visar sig i en lång rad av faktorer. Den mest påtagligt är den globala uppvärmningen och dess drivande faktorer. Så de ledande politikerna måste skärpa sig.*

#10 ”**Livet har blivit bättre sen jag föddes trots att befolkningen ökat snabbt**. Nu upphör befolkningsökningen snart. Politikerna som vi väljer säger att det blir ännu bättre. De försäkrar att Sverige kommer att uppfylla sina åtaganden.” – *Här lyckas inte politikerna tillräckligt bra med att balansera önskemålet att folket förblir lugnt och att folkets konsumtions-begär inte begränsas.*

#11 ”**Marknadsekonomi missgynnas av minskande befolkning** och därmed krympande marknader.” – *Det är sant att marknadsekonomin är en av de viktigaste drivande faktorerna på många sätt. Samhället borde kontrollera marknaden och marknadsekonomins effekter bättre istället för att ganska oreserverat hylla marknadsekonomin.*

#12 **Nationer missgynnas av krympande nationell befolkning**. Alla nationer försöker styrka nationalismen och detta är ett av skälen. – *Världens befolkning missgynnas av nationernas nationalism och att nationer därför prioriterar vad de uppfattar som sina egna intressen före världens! Politikerna bör sträva efter att begränsa nationalismen! Den mest av staten sanktionerade varianten av " vi och dom" #30*

#13 ”**Alla tidigare dystopier om effekter av överbefolkning har slagit fel!**”

#14 ”**Minskande befolkning ger mindre resurser till äldre!**” – *Färre unga ger minskad resursåtgång för omsorg och utbildning av barn och unga vilket frigör resurser per människa. Såväl unga som äldre får det bättre om det föds få barn. I de länder där befolkningen börjat minska pga få födda verkar gamlingarna hittills fått det bättre i ungefär samma takt som resten av befolkningen.*

#15 ”**Ökad jämlikhet mellan människor och grupper av människor är en viktigare väg** till minskat resursutnyttjande.” – *Det totala globala resursutnyttjandet/miljöbelastningen beror primärt inte på hur den är fördelad. Men visst borde de välbärgade betala mer av de fattigas utgifter via samhället. De som beslutar är oftast sådana som har det bättre än andra och tenderar att besluta så denna rikare grupp gynnas. ”Ta av dom rika och ge till de fattiga” borde tillämpas mer.*

#16 ”**Befolkningtillväxt behövs för olika satsningar**” – *Om färre föds behövs mindre medel för underhåll av befintlig infrastruktur. Medel frigörs för faktiska förbättringar av infrastrukturen för de människor som faktiskt finns. Bostadspriserna sjunker vilket är bra för många, men av de välbärgade uppfattas som en nackdel med befolkningsminskning. Resurserna räcker för större satsningar på barn och unga om de blir färre.*

#17 **Överbefolkning riktar sig i första hand mot Afrika och är därför politiskt inkorrekt** av samma skäl som ”negerbollar” numera är poliskt inkorrekt. – *Erkänn att det är önskvärt med få födda även i Sverige, så blir acceptansen för färre födda hos andra länder större!*

#18 **Fattiga länder (som Indien) söker en rimlig ”modern” levnadsstandard och associerar det med tillväxt** så det blir motvilja även mot nedväxt i antal. – *Strävan efter ett bättre liv, inklusive för de som föds nu, gynnas av färre barn några decennier framåt.*

#19 **En grundläggande orsak till den globala tystnadskulturen kan vara effekten av dokument som Bruntlandsrapporten och liknande på implementeringen på internationell nivå**. – *Toleransen för rapporter som gör analyser och föreslår åtgärder bör öka i beslutande organ även om en del grupper finner dem orättvisa.*

#20 **Oro att väcka anstöt** genom beteckning ”överbefolkning” – *De psykologiska effekterna borde inte förhindra den mest rättvisande beskrivningen av nutidsläget!*

#21 **Politiska partier förmodas få färre röster** om de antyder intresse för överbefolkning och därför undviker folkets valda representanter att tala om det. – *En viktig drivare för överbefolkning. Så här formulerade Romklubben problemet: "Få politiker i tjänsten är tillräckligt medvetna om den globala karaktären av de problem som de står inför och liten, om någon, medvetenhet om samverkan mellan problemen. Generellt sett sker informerad missnöje om de viktigaste politiska, ekonomiska och sociala frågorna på radio och tv snarare än i parlamentet, till nackdel för det senare. De politiska partiernas verksamhet är så intensivt inriktad på valfrister och partirivaler att de i slutändan försvagar demokratin som de ska tjäna. Detta konfronterande tillvägagångssätt ger ett intryck av att partiets behov går före nationella intressen." Politikerna måste sträva efter ett bättre liv för framtida generationer även med verktyg som riskerar att ge färre röster.*

#22 ”**Minskning av människans tryck på jorden via åtgärder leder bara till otrevligheter.**” – *Ja, men det blir mer otrevligheter om åtgärder inte vidtas. För närvarande görs en hel del, men inte tillräckligt och ofta ineffektivt. Sannolikt att de som nyligen fötts får en otrevligare ålderdom än vi som nu är gamla är stor. En del ungdomar uttrycker det: ”Vi är den första generationen som får det sämre än våra föräldrar”.*

#23 **Individer skall inte utsättas för påtryckningar** utan själva fatta sina beslut. – *Individers beslut påverkas nu av samhälle, propaganda och reklam. Man kan diskutera hur stark samhällets påverkan skall vara och hur den utformas men påverkan "påtryckningar" från samhället (och andra) måste i princip accepteras.*

#24 **Antyder åtgärder mot att det är ett privat beslut att sätta barn till världen**. – *Samhället påverkar ändå oundvikligen med sina beslut privata beslut. Svenska samhället fattar beslut med syfte att det skall födas fler barn och ser det som ett hotande problem att det föds få barn. Stater borde inte vidta några åtgärder med syfte att öka barnafödandet.*

#25 **Det finns kopplingar som medför en begränsning i alla arters numerär**. Genom predatorer, brist på föda, utrymme, skydd, gifter, sjukdomar, översvämningar, vulkanutbrott, istider – så också för människan…- *Hos människan undviks och motverkas detta genom diverse framgångsrika om än ofta resurskrävande åtgärder. Men de riskerar att förstora senare problem med tilltagande överbefolkning. Åtgärderna kanske bara fördröjer men förvärrar. "Naturen" kanske slår tillbaka så hårt att civilisationen inte överlever.*

#26 **De rika och inflytelserika blir inte lika rika om tillväxten och befolkningen minskar**. – *Detta är en viktig drivare för överbefolkning men borde inte vara det. Om befolkningen minskar blir det mer resurser per capita. Förutsättningarna för de rika att också få det bättre ökas då.*

#27 **Underhuggare är beroende av överheten och vill inte stöta sig med den**. – *Och överheten vill ha en marknadsekonomi som växer vid befolkningstillväxt. Överheten borde fås att tänka mer på hur undvika att anställda "tystas" i sin strävan att grönmåla sig själv och sin verksamhet.*

#28 **Födandet i en del länder minskas med tillgång till preventivmedel och annan familjeplanering** Att understödja detta är det viktigaste vi kan göra för att minska överbefolkningen. - *Detta är riktigt, men borde inte vara ett skäl för tystnads-kultur om överbefolkning!*

#29 **Befolkningsfrågan berör frågor om global rättvisa, fattigdomsbekämpning och kvinnors rättigheter**. Prat om överbefolkning minskar intresset för dessa frågor.

#30 "**Det är "dom andra" som är för många**" (de fattiga, de okunniga, de långt borta, de med en annan religion, de med annan hudfärg etc). – *Viktig drivande faktor för överbefolkning. Ett bibelcitat: "ser grandet i din broders öga, men icke bliver varse bjälken i ditt eget"*

#31 "**Gud ville att vi skulle uppfylla jorden**" – *Uppfyllandet av jorden har nu verkställts med råge, så Guds bud följs om nuvarande befolkning minskar.*

#32 "**Jag lever nu och vill ha ett bra liv** och vill inre grubbla över vad som händer efter jag dött." – *Enskilda människor skall vara fria att tänka så. Men det gör det svårare för politiker och samhälle att tänka långsiktigare.*

#33 "**Du lever inte som du lär**" – *Vanlig fråga/påpekande i syfte att förringa värdet av vad personer står för.*

#34 "**Det spelar ingen roll vad jag gör, det går åt helvete ändå!**

#35 **En galning med resurser kan få för sig att jordens befolkning skall radikalt minskas omedelbart** för att chansen för arten sapiens skall överleva långsiktigt skall ökas. – *Tema för en del romaner som inte skall förblinda värdet av färre födslar.*

#36 **Det är ett antropogent betraktelsesätt att sätta mänsklighetens bästa i centrum.** – *Det blir mer utrymme för allt annat om det blir färre människor. Så det är inte ett starkt motsatsförhållande.*

#37 **Samhället tror på tillväxtekonomi och bankväsende** som leder till överkonsumtion och drivs av lånade pengar som bankerna tillhandahåller för att göra vinster. Egna pengar behövs inte för att konsumera/investera. - *Bankväsendet har varit en viktig faktor för en stor befolkning och välfärdssamhällen men läget är nu annorlunda när vi stöter i taket. Men eftersom det verkar gått bra ger befolkning och samhälle inte tillräcklig uppmärksamhet åt långtidseffekterna på planeten. Det är inte hållbart. Samhället borde nu ge större fokus på att tämja systemet.*

Tackord

Per Flensburg har givit utförliga och stimulerande kommentarer.

Litteratur

Boyle, C 2025 The Elephant in the Net-Zero Room: Why Advocating Benign Population Reduction Is Taboo," in Examining Net Zero: Creating Solutions for a Greener Society and Sustainable Economic Growth

Flensburg, P 2025 Om tillväxt Tvärtänkt.

Lindgren, D 2026 Överbefolkning?Tyst!!!! Blogg artikel. En äldre version av ovanstående artikel med utförligt underlagsmaterial.

Lindgren, D 2025 Mörkningen av största framtidshotet: överbefolkning!

Lindgren, D 2025 Både uppifrån och nedifrån mörkas jordens överbefolkning! – Tidningen Global

Lindgren, D 2023 Jordens överbefolkning förnekas! STRÖMSTAD AKADEMIS FRIA SKRIFTSERIE No. 38, Aug 2023

Lindgren, D 2025 Hur ofta nämner olika aktörer överbefolkning? – Överbefolkning Bloggartikel

Lindgren, D 2024 "Krig och överbefolkning orsakas av människans onda arv" – Landets Fria

Uetz, P 2024 Myths about Overpopulation | Free Inquiry Volume 44, No. 3

Voran, M 2026The Psychology of our Strange Overpopulation Taboo – The Overpopulation Project

Washington, H and Kopnina, 2022 Discussing the Silence and Denial Around Population Growth and its Environmental Impact. How do we Find Ways Forward, World 3, no. 4: 1009-1027.